

Nieuwsbrief 2025

Tentoonstelling *Marine van Nu*
in het Marinemuseum Den Helder

Van de voorzitter

Een nieuwe voorzitter, een nieuw geluid. Met veel enthousiasme ben ik na de Donateursdag in maart begonnen als jullie voorzitter. Zoals ik ook bij die dag heb aangegeven, ben ik mij bewust van de grote schoenen die ik heb te vullen. Anne heeft natuurlijk het voorzitterschap met enorm veel energie en passie meer dan 20 jaar vervuld en volledig terecht dat hij daarvoor een Koninklijke Onderscheiding

heeft ontvangen. Nu aan mij om samen met jullie allemaal - bestuur, vrijwilligers en donateurs - aan een nieuw hoofdstuk te beginnen. Laat ik daarom deze nieuwsbrief gebruiken om een paar ideeën met jullie te delen. Maar ik begin met iets over mijzelf te vertellen.

Ik denk dat de meeste mensen mij wel kennen van één van de functies die ik bij de MLD heb vervuld (wellicht als Tacco-Jacco, alhoewel mijn naam eigenlijk met één 'c' wordt geschreven). Ik begon mijn KIM-opleiding in 1983 en ben in 1989, na een aantal jaren als wachtsofficier, gebrevetteerd als waarnemer en NAVCOM Orion. Ik maakte als snel de overstap van Valkenburg naar De Kooy voor de opleiding TACCO Lynx. MVKK is de rode draad in mijn loopbaan gebleven met veel mooie functies zoals commandant 860 SQN en Groepsoudste MLD. Maar het mooiste blijft de periode in de vluchteenheid aan boord van verschillende KM-schepen. Ik zou dat zo weer overdoen! Verder woon ik in Alkmaar samen met Jeanine. We hebben drie kinderen van wie er nog één thuis woont. Ik houd van sport (zowel zelf doen als kijken) en van lezen. O ja, en ik volg een studie: ik heb net een bachelor-studie afgerond en begin in september met een masterstudie aan de Universiteit van Amsterdam (nooit te oud om te leren ☺).

Terug naar de Traditiekamer MLD. Ik denk dat we een prachtige collectie hebben waarin de rijke geschiedenis van de MLD heel goed naar voren komt. Als je inzoomt op verschillende stukken uit de collectie, ontdek je de mooie verhalen die ermee verbonden zijn. En in mijn optiek draait het

om de verhalen die het erfgoed van de MLD levend houden. Ik vind het belangrijk om deze verhalen met een zo breed mogelijk publiek te delen. Dat kan op verschillende manieren en dat wordt ook al volop gedaan, bijvoorbeeld op onze website. Ik zou mij willen inzetten voor nieuwe mogelijkheden om dit verder uit te bouwen. Een kans doet zich bijvoorbeeld voor bij het Marinemuseum. Onlangs is daar een nieuwe tentoonstelling geopend met als titel 'De Marine van Nu'. De MLD komt in deze tentoonstelling prominent naar voren en vanuit de TRAKA hebben wij daaraan volop ondersteuning verleend. Verderop in de nieuwsbrief leest u een uitgebreid verslag. Daar houdt het niet mee op. Er is door Defensie veel geld vrijgemaakt voor een upgrade en uitbreiding van het museum in de komende jaren. Ik denk dat de verhalen van de MLD daar nog nadrukkelijker deel van uit zouden moeten maken. We hebben hierover al met de directeur Marinemuseum gesproken en hij zit op dezelfde lijn.

Een tweede mogelijkheid biedt digitalisering. Musea zetten tegenwoordig steeds meer in op het digitaal toegankelijk maken van hun collectie en ik zou de mogelijkheden hiervoor willen onderzoeken. We hebben al een mooie website en de virtuele tour door de traditiekamer spreekt mij zeer aan. Met 3D-technologie (tegenwoordig relatief eenvoudig beschikbaar) kan je hier verder op voortbouwen.

Begrijp me niet verkeerd, ik zeg daarmee niet dat de huidige fysieke Traditiekamer minder belangrijk wordt. We beschikken over een unieke locatie waar hard aan is gewerkt tot wat het nu is en dat moeten we koesteren. Ik ben het DHC zeer erkentelijk voor hun inzet om dat zo te handhaven. De TRAKA wordt gerund door een enthousiaste groep vrijwilligers die hierin elke woensdag hun ziel en zaligheid leggen. Ik ben mij terdege bewust van de sociale functie van de Traditiekamer en ook daar wil ik mij voor inzetten. Dat betekent eveneens de inzet voor MLD-veteranen en post-actieven bij verschillende gelegenheden zoals de Nationale Veteranendag. De uitdaging zit hierbij dan vooral in het enthousiasmeren van de jongere generatie. Wat daarbij een eerste stap zou kunnen zijn, is het uitbreiden van onze tentoonstelling met de verhalen van de laatste 20 jaar MLD-geschiedenis. We gaan de komende tijd nadenken hoe we dat zouden kunnen vormgeven.

Wat vindt u verder allemaal in deze nieuwsbrief? Om te beginnen een bijdrage van VADM b.d. Erik Kopp over de Orion 302. U heeft wellicht gehoord dat een enthousiaste groep oud-MLD'ers bezig is om een Orion terug te halen naar Nederland en bij het Nationaal Militair Museum tentoon te stellen. Dat is geen simpele opgave, maar ondanks de nodige beren op de weg lijkt het nu toch voor elkaar te komen. Uiteraard steunen wij als TRAKA dit project waar we kunnen! Ook vindt u een verslag van de laatste donateursdag en de vaste rubriek 'Achter de schermen' van onze secretaris Hans Peters. Eveneens interessant is het verhaal van Rob Lichtenberg over zijn vader, die als matroos bij de MLD in het voormalige Nederlands-Indië actief was. En er is nog veel meer!

Helaas zijn ons ook een aantal vrijwilligers ontvallen afgelopen periode, te weten Max Schram en Bram Kranenburg. Max was een kleurrijk persoon die iedereen kende op MVKK, was als magazijnbeheerder onvermoeibaar en altijd in voor een praatje. Ook Bram zette zich met veel passie in voor de TRAKA en zal node worden gemist. U treft van beiden een uitgebreid In Memoriam aan, van de hand van Anne van Dijk.

Ik ga mijn eerste 'Van de voorzitter' afronden. Ik hoop dat u een indruk heeft gekregen wat voor vlees u in de kuip heeft met deze nieuwe voorzitter. Dat is vast even wennen. Ik wil nogmaals het 'samen' even benadrukken waar ik mee begon. Ik hoor dus ook graag uw mening over de MLD, Traditiekamer en wat daarmee samenhangt. U kunt dat bijvoorbeeld doen per mail naar voorzitter@traditiekamerml.nl. Verder hoop ik u natuurlijk allemaal te zien op de volgende donateursdag op **woensdag 25 maart 2026**. Veel leesplezier!

Jaco de Bruijn

Terugblik donateursdag

We kunnen terugkijken op een uitstekende donateursdag op 26 maart, ruim 200 donateurs en gasten mochten we begroeten. Tijdens de lezing nam de groepsoudste MLD, KTZ van Mourik, ons mee in alle infrastructurele plannen op het Maritiem Vliegveld de Kooy, zoals een nieuwe toegangspoort en een nieuw squadrongebouw voor 860 squadron. Plannen die echter alleen uitgevoerd kunnen en zullen worden als het stikstofsloot is opgeheven.

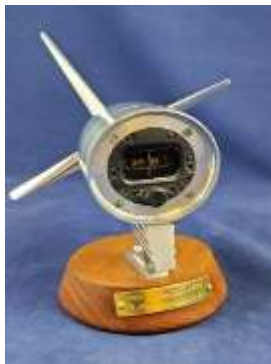

Tijdens de donateursdag boden de beide zoons van wijlen KTZV P. N. Versteeg (begin jaren '60 commandant van MVK De Kooy) het afscheidsgeschenk aan dat hun vader kreeg toen hij in augustus 1960 het commando van VSQ

321 neerlegde. Het squadron had de jaren daarvoor gevlogen met de *Martin Mariner*, waarmee helaas veel spraakmakende ongelukken gebeurden met in totaal 32 slachtoffers (in 'Een eeuw Marineluchtvaartdienst' staat een uitgebreide toelichting over de ongevallen met de *Mariners*). Na een ditch in de Patipibai nabij Nieuw-Guinea op 17 december 1959 waarbij twee doden vielen werd de kist definitief aan de grond gezet. In de boeiende presentatie van Peter Versteeg over de loopbaan van zijn vader kwam dit aspect slechts

terloops aan de orde, wat gezien de leeftijd van Peter en zijn broer Nick (een latere submariner, what's in a name!) tijdens deze gebeurtenissen wel begrijpelijk is. Hun jeugd in het land van de Paradijsvogel was voor beide broers al enerverend genoeg.

Het herinneringsvoorwerp bestaat uit een miniatuur van de motorgondel/propeller van de Mariner waarin een origineel kompas is gevat, een mooie aanvulling voor onze collectie.

Na bijna 21 jaar als voorzitter van onze Stichting Traditiekamer MLD heeft Anne van Dijk op deze donateursdag het stokje overgedragen aan Jaco de Bruijn. Tijdens zijn afscheidsspeech werd hij bruusk onderbroken door onze secretaris die de burgemeester van Kampen (de woonplaats van Anne) naar het podium begeleidde. Als blijk van waardering voor niet alleen zijn inzet voor de Traditiekamer, maar ook voor alles wat hij voor de gemeente Kampen heeft betekend, ontving hij de versierselen behorende bij de toekenning van de onderscheiding Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Daarna konden we Anne feliciteren onder het genot van een drankje gevolgd door een overheerlijke blauwe hap.

In Memoriam MAX

Vele oud-MLD'ers op De Kooy kenden Max al lang voordat hij vrijwilliger bij de Traditiekamer werd. Je moest wel onder een steen hebben geleefd om hem nooit te zijn tegengekomen als hij met zijn elektrische wagentje tussen de gebouwen van het LUMAG (het magazijn voor luchtvaartartikelen), de OHD en VSQ 860 rondspeerde. Vaak gehaast, want de distributie van reserveonderdelen en andere vliegtuigbenodigdheden was de logistieke smeerolie voor de helikopteroperaties vanaf De Kooy en de vloot. Spoed was geboden want de vlieggereedheid stond altijd onder druk door het tekort aan reserveonderdelen, nee verkopen was geen optie. Oefeningen, maar ook de opleidingen moesten zoveel mogelijk doorgaan, vertraging werd maar moeilijk ingelopen.

Op de NH90 na maakte Max bijna alle helikoptertypen in de MLD mee: de *Sikorsky S-58*, de *Agusta Bell*, de *Wasp* en uiteindelijk de *Lynx*. Aan boord was de vluchteenheid flink chagrijnig als hun boordhelikopter door het ontbreken van een vitaal onderdeel “aan de grond” stond. Het was dan ook een opluchting als er in de eerstvolgende haven “een pakje van Max” werd bezorgd. Niet zelden zat er naast een soeratje met “De hartelijke groeten van Max” ook wat snoepgoed bij. Als de tijd het toeliet maakte hij tijdens zijn logistieke rondes op De Kooy graag een praatje, niet uit nieuwsgierigheid maar uit echte belangstelling. Rang of stand deed er niet toe.

Wegens zijn sociale instelling maar ook door zijn vele “kennissen” werd hij na zijn pensionering in 2002 gevraagd als vrijwilliger bij de Traditiekamer. Hoewel ooit als dienstplichtige bij de Landmacht begonnen

had hij veel belangstelling voor de geschiedenis van de Marineluchtvaartdienst. De kiem daarvoor was gelegd in Biak, waar hij vanaf begin 1962 tot aan de soevereiniteitsoverdracht van Nieuw-Guinea was belast met de beveiliging van de Neptunes tegen infiltraties en sabotage.

Max was een stille kracht achter de schermen, bescheiden en altijd dienstbaar. Toen hij om gezondheidsredenen moest stoppen werd hij benoemd tot erevrijwilliger. Helaas overleed hij een dag voor de geplande uitreiking van het bijbehorende symbolische aandekken.

Max, bedankt voor je inzet en trouw. Vaarwel.

AvD

Fotovraag 2025

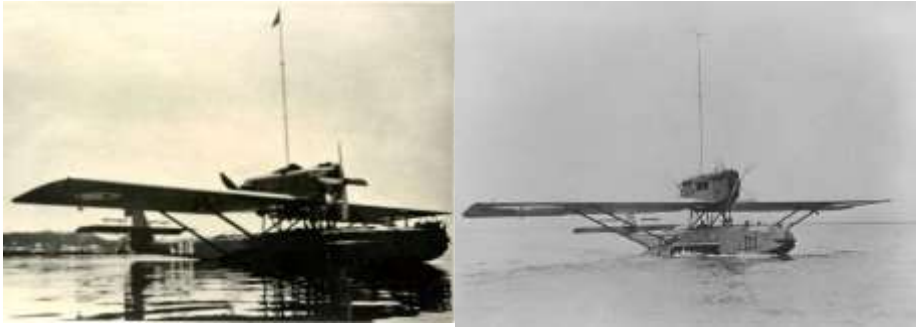

Database TRAKA nr. 04977

Onze fotosectie zit met de handen in het haar over deze foto: weet iemand welk schip dit is (een Russisch schip met helikopter) en wanneer en waar deze foto genomen is (havendagen of Sail...)?

Antwoorden kunnen worden verzonden naar info@traditiekamerml.nl

Antwoord fotovraag 2024

Vorig jaar was de vraag aan onze lezers of iemand meer details wist van de hierboven getoonde lange antenne van een *Dornier Wal*. Wij dachten dat het misschien opnamen waren van beproevingen van een lange afstand communicatiesysteem in Nederland (D-1) en in de Oost (D-16).

Het zijn zend- en ontvangantennes voor communicatie over de lange afstand. Deze *Dorniers* opereerden in groepen van drie, relatief zelfstandig op grote afstand van het hoofdkwartier en konden met deze apparatuur draadloos hun opdrachten ontvangen en hun bevindingen rapporteren. Deze vorm met deze antennes is het begin van een ontwikkeling van de draadloze communicatie over de lange afstand.

Het eerste antwoord dat binnenkwam was van Prudent Staal, die ons onmiddellijk verwees naar het boek van Nico Geldhof over de *Dornier Wal*, pagina's 223 t/m 226 en 313. Van Coen van den Heuvel kwam nog een aanvulling dat de D-1 (samen met haar zusters D-2 t/m D-5 alleen maar in de Oost heeft/hebben geopereerd. Deze toestellen zijn in Italië gebouwd en daarna vandaaruit verscheept naar Nederlands Oost Indië.

In Memoriam BRAM

Op 22 juni jl. overleed onze vrijwilliger Bram Kranenburg. Met zijn heengaan werd diens laatste wens vervuld in dit aardse bestaan: hij hoopte herenigd te worden met zijn echtgenote die een half jaar eerder onverwacht was overleden. Sindsdien leed Bram aan depressies die hem het leven zeer bemoeilijkten, ook al deed hij nog zo zijn best de draad

weer op te pakken. Zijn activiteiten bij de Traditiekamer – waarvoor hij naast collectiebeheer ook deel uitmaakte van de bemanning van de TRAKA-kraam bij luchtvaartevenementen – gaven weliswaar wat structuur aan zijn levensritme, maar bij thuiskomst werd hij toch steeds weer geconfronteerd met het gemis van zijn geliefde Hennie.

Wij herinneren ons Bram als een opgewekte en technisch zeer deskundige vrijwilliger, die eigenlijk het liefst aan metaalbewerking deed, het vak waarin hij op de ambachtsschool in Schagen ooit was opgeleid. Hij was zeer gehecht aan de kop van Noord-Holland en de MLD, waar hij op De Kooy bij het Marine Luchtvaart Technische Bedrijf aanvankelijk als dienstplichtig vliegtuigmaker en aansluitend als burger werkte aan de *Sikorsky*, de *Agusta Bell* en de *Lynx*.

Van een afscheidsvlucht met de *NH90* kwam het door de omstandigheden niet meer, maar over zijn laatste vlucht voerde hij zelf de regie.

Wij zullen hem missen als vriend en loyale collega.
Bram, vaarwel.

AvD

Komt de Orion terug naar Nederland?

In de wandelgangen van (oud) MLD'ers gaat het verhaal rond. 'Ze' zijn bezig de *Orion* terug te halen naar Nederland. Wie is 'ze', wanneer, hoe, waar komt ie te staan, vliegt ie nog? Veel vragen, maar vooral heel veel enthousiaste reacties. Op de jaarlijkse bijeenkomst van de TRAKA in maart heeft Anne van Dijk, de voormalig voorzitter, er kort iets over gezegd. Ook op sociale media en in sommige luchtvaart bladen is erover te lezen. Maar wat is het verhaal en de laatste stand van zaken. Laat ik vooropstellen dat ik erg blij ben met de enthousiaste reacties. Die geven onze 'Stichting Behoud Lockheed *Orion* 302' de nodige steun en motivatie om de kar te trekken.

De Duitse *Orion P-3C 60+02*, onze voormalige P-3C 302 staat sinds 2018 op vliegbasis Manching in Duitsland. Het vliegtuig is niet meer luchtwaardig, is als kannibaal gebruikt om de andere Duitse *Orions*

operationeel te houden en stond tot voor kort op de nominatie gesloopt te worden. Twee *Orion* onderhoudsmonteurs Marco Kleinjan en Rob van Leeuwen kwamen twee jaar geleden met het briljante plan om het vliegtuig ter plekke te inspecteren met het achterliggende idee om het te restaureren en daarna over te dragen aan het Nationaal Militair Museum (NMM) te Soesterberg. Ze kwamen vol enthousiasme terug. Wat zou het geweldig zijn een gerestaureerde voormalig Nederlandse *Orion* toe te voegen aan de collectie MLD-vliegtuigen die het NMM nu al heeft.

Na hun relaas stapte ik aan boord en zijn we het project uit gaan werken. Op hoofdlijnen moest er in de aanloopfase al veel gebeuren. De Duitsers hebben op ons verzoek de status van het vliegtuig gewijzigd van sloop naar museaal. En is er een voorlopig koopcontract opgesteld. Tegelijkertijd startte de aanvraagprocedure richting de Amerikaanse *Department of State* om het toestel te mogen overdragen van Duitsland naar Nederland. Het NMM moest worden overtuigd van het plan. Gezocht werd naar de medewerking van defensie. Ook ontstond een zoektocht bij de *Orion*-

gebruikers wereldwijd naar onderdelen. En zonder een gedegen businessplan met een tijdspad van alle activiteiten en onderbouwde financiële paragraaf zou het sowieso niet lukken.

Waar staat het project op het moment van dit schrijven (begin juli 2025). Er is sinds november vorig jaar de ‘Stichting Behoud Lockheed Orion 302’, met een ANBI status. Ook is er een eenvoudige en actuele website (www.orion302.nl) in de lucht. Daarin kan je al veel lezen over het project. Onder andere waarom we dit project zijn gestart, een businessplan, het fluïde tijdschema en een financieel plan, naast interessante rapportages. Het NMM zit na enige aarzeling in het begin nu volop in de meewerkstand, en heeft een grote financiële donatie toegezegd. Ook het Karel Doorman fonds is enthousiast en stelt een mooi bedrag in het vooruitzicht.

In augustus vorig jaar heeft Rob van Leeuwen in Nieuw-Zeeland bij de New Zealand Defence Force (NZDF) een groot aantal onderdelen om niet losgepeuterd en veiliggesteld. Die liggen deels opgeslagen in de zogenaamde ‘Dutch corner’, de rest is nog gemonteerd op de buiten dienst gestelde vloot P-3K2 *Orions*. Ook hebben we alle transport steunen, speciaal door Airbus New Zealand ontwikkeld voor weg transport van een *Orion*, gedoneerd gekregen van de NZDF. Het plan is om in november dit jaar een team naar NZ te sturen om de resterende onderdelen te demonteren en het geheel klaar te maken voor zeetransport. We proberen voor het transport assistentie te krijgen van de DVVO. We missen nog wel motoren (gondels) en propellers, kennelijk gewilde items in een markt van de nog resterende *Orion* operators. Via ons netwerk in Portugal, Spanje en de VS onderzoeken we de mogelijkheden aldaar. De Duitsers zijn bezig met het verkrijgen van toestemming van de VS. Daarnaast zijn we nog in onderhandeling over het opbouwen van het interieur naar update II.5 configuratie. Het vliegtuig is nu voor een belangrijk deel leeg, en het zou mooi zijn als we enigszins de ‘look and feel’ van vroeger terugkrijgen toen we er operationeel mee vlogen.

Er is nog een belangrijke hobbel te nemen, die cruciaal is voor het slagen van het project. Het restaureren van de vliegtuigromp en vele losse componenten (schuren, plaatwerken, spuiten) moet in een geconditioneerde ruimte plaatsvinden en onder toezicht van gekwalificeerd personeel. Na onderzoek komen we tot de conclusie dat het restaureren van het exterieur alleen kan plaatsvinden op de vliegbasis Gilze-Rijen. Begrijpelijk dat de leiding van CLSK daaraan strikte voorwaarden stelt en niet zondermeer instemt. We proberen onze plannen zodanig te presenteren en daarna uit te voeren zodat we niet interfereren met operationele activiteiten. In het overleg met CLSK krijgen we steun van de MLD groepsoudste KTZ Maurice van Mourik. Lukt het niet op een defensie gerelateerde locatie, zullen we commercieel moeten gaan. Dat is voor ons met een beperkt budget geen optie. Zodra we van CLSK groen licht krijgen, starten we een crowdfunding. Dan weten we namelijk redelijk zeker dat het project verder kan gaan. Op de website is te lezen hoeveel geld we denken nodig te hebben. En zonder uit ervaring te spreken, verwacht ik dat we het begrote budget echt nodig zullen hebben.

Twee jaar geleden stapte ik in het project. Eigenlijk zonder al te veel voorkennis, maar wel met een missie en een droom. We hebben onderweg al twee keer op het punt gestaan de stekker eruit te trekken. Toch vinden we steeds weer nieuwe aanknopingspunten en kansen. Het blijft een enorme uitdaging, die je aanzet tot het vinden van oplossingen. Deze *Orion* is niet volledig en mist veel externe onderdelen. Bovendien ontbreekt het interieur vrijwel volledig. Met het restaureren ervan is een lange weg te gaan. Toch is dit een eenmalige unieke kans. Omdat deze voormalig Nederlandse *Orion*, met haar eigen geschiedenis die vanaf vlieguur nul bekend is, onlosmakelijk

verbonden is met de MLD en daarmee met onze nationale militaire (luchtvaart) geschiedenis. Deze *Orion* past naadloos in de reeks van MLD-vliegtuigen die het NMM nu al in het bezit heeft. Hoe geweldig zou het zijn als het lukt.

Erik Kopp

Voorzitter 'Stichting Behoud Lockheed Orion 302'

voorzitter@orion302.nl

ps. er is een vacature voor penningmeester, wie meldt zich?

Staat het al in uw agenda?

Donateursdag 2026

Woensdag 25 maart

Voor ontmoetingen, lezingen, drankjes, blauwe hap en vooral.....bijpraten!

De spreker en het onderwerp van de lezing is nog niet zeker, maar zal t.z.t. op onze website bekend worden gesteld.

U hoeft zich nog niet op te geven!

U ontvangt tijdig een persoonlijke uitnodiging met alle details

Mutaties Donateursbestand TRAKA.

Wegens overlijden zijn ons helaas enige donateurs ontvallen. Verder krijgen we van een aantal donateurs de brieven als onbestelbaar retour. Graag willen we nog een keer wijzen op **het belang van adreswijzigingen!** Ook zijn een paar donateurs wegens het uitblijven van een bijdrage geschrapt (na een jaarlijkse aanmaning volgt na het derde jaar royement). Gelukkig zijn er altijd weer nieuwe donateurs in de vorm van ex-collega's c.q. partners van collega's of anderen die onze MLD een warm hart toedragen. Sinds vorige nieuwsbrief 2024 hebben we daarom weer 22 nieuwe donateurs mogen verwelkomen. Ons huidige donateursbestand staat hiermee op 522.

Nieuwe donateurs vanaf 1 september 2024 tot 1 augustus 2025

Paul Jansen	Anna van Weele
Marcel Hartman	Rogier Raaijmakers
Paul Vlaar	Paul Rodewijk
Hans Dinkelberg	Glijn van Marion
Barry Al	Bernard Fritzsche
Jeroen van Asperen	Henk Veerdig
Alwin Pol	Martha Schram
Ben Zonneveld	Wout Schoone
Leo Nieuwenhuizen	Marcel Klaassen
Fred van Ipenburg	François Flisijn
Fred Mostert	Sjouke Kuiper

MLD'er in het roerige Indië van 1950

Een puppes-3 in den vreemde

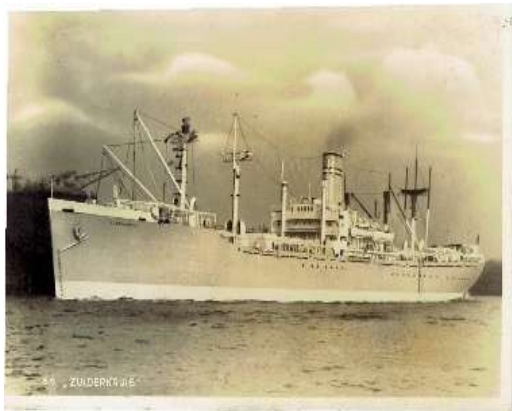

Mijn vader, Bernardus Antonius (B.A.) Lichtenberg, was vanaf 1949 tot 1961 een MLD'er. Hij was Vliegtuigmaker-Magazijnbeheerder (VGMRMB) met marinenummer 34740. Omdat ik überhaupt geïnteresseerd was in zijn KM-loopbaan heb ik zijn stamkaart (ook wel: personeelskaart of Staat van Dienst) opgevraagd. Bovendien wilde ik graag eens uitzoeken of hij postuum in aanmerking kon komen voor een onderscheiding

voor zijn gemaakte uitzendingen. Hij blijkt uitgezonden te zijn geweest naar zowel Nederlands-Indië (NOI) als naar Nederlands Nieuw-Guinea (NNG). In dit stukje wil ik aandacht besteden aan zijn korte verblijf in NOI in 1950. Hij heeft daar slechts een paar maanden gediend; om precies te zijn: 3 maanden en 17 dagen. Deze korte uitzendtijd trok uiteraard mijn aandacht.

Bernardus (later roepnaam Ber voor zijn MLD-maten) werd op 10 februari 1930 geboren te Arnhem, als zoon en eerste kind van Gerrit Lichtenberg en Wilhelmine Elise Janßen, een Duitse vrouw. Hij groeide op in de Arnhemse oorlogsjaren en heeft de volledige ontruiming van de stad door de Duitsers na de Slag om Arnhem (de verovering van de Rijnbrug als deelplan van de geallieerde operatie Market Garden) in september 1944 meegemaakt; het gezin kwam terecht in Bakkeveen (Friesland). In augustus 1949 kwam hij, als 19-jarige, in dienst van de Koninklijke Marine. Opgekomen op het Marine Opkomstcentrum (MOC) in Voorschoten, toentertijd de bakermat voor het opdoen van de eerste discipline, Eerste Militaire Vorming (EMV) geheten. Nadat hij zijn vakopleiding op het Marine Opleidingskamp te Hilversum (MOKH) had afgerond werd hij in januari 1950 geplaatst op Marinevliegkamp Valkenburg (MVKV); zijn stamkaart vermeldt dan reeds: *Bestemd uitzending*. In mei 1950 is het dan zover.

Na het ‘genieten’ van een kort inschepingsverlof vertrekt hij, samen met nog 78 militairen (voornamelijk Marine), op 26 mei met het troepentransportschip SS Zuiderkruis naar Indië. Zijn stamkaart vermeldt datum aankomst 17 juni. Dit is echter later doorgehaald en gewijzigd in 20 juni. Het kan zijn dat het

Troepentransportschip SS Zuiderkruis

schip vanaf Tandjong Priok (West Java) is doorgevaren naar Soerabaja (Oost-Java) teneinde aldaar de Marinemensen te ‘lossen’. Dat gebeurde in die tijd wel vaker, wellicht omdat het reizen over land, nog steeds een zeker risico met zich meebracht.

Op 20 juni 1950 wordt hij geplaatst op Marinevliegveld Morokrembangan (MVKM).

Dit was ooit het best geoutilleerde vliegveld in heel ZO-Azië. Er waren onder andere meer dan 24 hangars en vele werkplaatsen. Bovendien was het naastgelegen vliegveld Tandjong Perak, tevens vliegveld voor de burgerluchtvaart op Soerabaja, geschikt voor de landvliegtuigen van de MLD (de *Fireflies* en de *Dakota's*) en de *Catalina-amfibievliegtuigen* (Cat-A). MVKM was de belangrijkste basis in Indië voor de watervliegtuigen van de MLD, na WO2 met name de *Catalina's*. In juli 1949 stonden er aldaar 23 *Cats* van diverse typen gestationeerd, in diverse fasen van gereedheid. Het moge daarom duidelijk zijn dat de

Marinevliegveld Morokrembangan in Soerabaja

Indonesische luchtmacht (AURI) zeer geïnteresseerd was in de overname van het vliegveld. De AURI wilde het vliegveld reeds in juli 1950 overnemen, inclusief de aldaar gestationeerde 14 *Dakota's*. In de aanwezige *Cats* was men

niet geïnteresseerd(!). Overname in juli was niet bespreekbaar voor de Nederlanders. Door bemiddeling werd dit uitgesteld naar oktober, onder voorwaarde dat alle voor NNG bestemde *Cats* dan waren vertrokken. Toen hij in juni 1950 aantrad op MVKM was er op het vliegveld inmiddels een enorme bedrijvigheid gaande. De voorbereidingen voor de overdracht waren immers in volle gang. In het afgelopen halfjaar waren de 10 *Firefly's* van VSQ 860 reeds verscheept naar Nederland en was VSQ 7 (net opgericht) definitief naar NNG vertrokken met 3 *CAT-A's* (boot) en 3 *CAT-B's* (amfibie). De, toen nog ongeveer 13, op MVKM aanwezige *Cats* (zowel in boot- als in amfibie-uitvoering) moesten voor oktober weg zijn: vliegend naar Nieuw-Guinea of ter plaatse gesloopt c.q. in het uiterste geval vernietigd.

Als Magazijnbeheerder had hij uiteraard (mede) de taak gekregen om zoveel als mogelijk voorraden en (al dan niet door sloop verkregen) bruikbare reservedelen af te voeren naar Nederland of NNG. De klus werd op tijd geklaard, echter onder grote tijdsdruk en uiteindelijk mede ten koste van vliegend (of vliegend te maken) materieel.

Op 25 juli 1950 werden een 6-tal *Cats PB2B-1* (CAT-B) vernietigd door deze vliegtuigen af te laten zinken in zee (scuttled) nabij Soerabaja. In september vertrok VSQ 321 met de laatste, nog vlieggereed te krijgen, *Cats* naar Biak (NNG): 1 boot *PBY-5* (CAT-B) en 4 amfibies *PBY-5A* (CAT-A). De overige achtergebleven *Cats* werden nog voor de overdracht ofwel gesloopt/verschoot ofwel vernietigd.

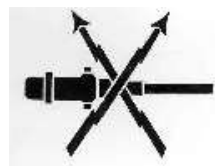

SS Groote Beer

Het marinevliegveld Moro-krembangan werd op 7 oktober 1950 overgedragen aan de AURI. Mijn vader heeft de overdracht in elk geval niet meer persoonlijk meegemaakt, want de dag ervoor werd hij ingescheept op het SS Groote Beer voor de reis terug naar Nederland. Aan boord

bevonden zich bijna 900 militairen, waarvan de helft van de Marine. Het was inmiddels duidelijk *over en uit* in ons Indië.

Op 29 oktober 1950 kwam hij weer thuis. Hij werd geplaatst op Valkenburg (MVKV) en een klein jaar later op het Marine Luchtvaart Technisch Bedrijf (MLTB) op het (toen nog zo geheten) Marine Vliegveld de Kooy (MVKK). In september 1953 (ik was toen net 8 maanden oud) werd hij voor 18 maanden uitgezonden naar NNG. Dit wellicht later.

Vlootbaal

Achter de schermen van de Traditiekamer

In de vorige Nieuwsbrief werd met enige trots aangegeven dat het traject voor het plaatsen van een overkapping voor de *Grumman Tracker* was ingezet. Terwijl iedereen dacht dat deze overkapping bij de donateursdag 2025 er zou staan, bleek dit niet het geval te zijn. Door de stikstofbeperkingen hebben we tot op heden nog steeds geen vergunning ontvangen en moeten we met lede ogen aanzien dat de *Grumman Tracker* steeds slechter wordt.

Het jaar 2024 werd afgesloten met 1.202 geregistreerde bezoekers. De interesse in de geschiedenis van de Marineluchtvaartdienst zit duidelijk in de lift. Militairen van zowel de Luchtmacht als de Marine, maar ook burgers en militairen geplaatst bij het COMMIT (het vroegere DMO) weten de weg naar onze Traditiekamer te vinden.

Op de eerste woensdag in januari hebben we weer onze traditionele nieuwjaarsreceptie gehouden voor alle vrijwilligers en hun partner. Deze receptie is ooit gestart als eenmalige happening om ook de partners te laten zien waar de vrijwilligers in de Traditiekamer mee bezig zijn. Nu uitgegroeid tot een jaarlijkse bijeenkomst, waar zowel vrijwilligers als partners naar uitkijken.

Eind 2024 is door het Rijks Vastgoed Bedrijf begonnen met het vervangen van de plafondplaten in de Kramerhal. De oude plafondplaten voldeden niet meer aan de huidige brand-voorschriften en moesten dus vervangen worden. Dit betekende dat de gehele Kramerhal ontruimd moest

worden, waarbij de drie grote objecten, de *Lynx*, de neus van de *Neptune* en de motor van de *Neptune*, konden blijven staan. Deze werden alle drie zeer zorgvuldig ingepakt: eerst in plastic, toen een houten bekisting en vervolgens weer plastic. Het eindresultaat is een prachtig plafond, waarbij, met de nieuwe

verlichting, de tentoongestelde objecten nog beter uitkomen.

Begin februari reikte de Chef d'equipage DHC, AOOTD Marcel Vreeswijk (SA-2), de NNG-herinnerings-medaille postuum uit aan de vader van onze vrijwilliger Rob Lichtenberg. Regelmatig worden medailles voor dienst in voormalig Nederlands-Indië, Nederlands-Nieuw-Guinea, of

Mobilisatie- en Verzetskruizen postuum in de Traditiekamer uitgereikt aan nabestaanden. Afhankelijk van de wensen van de nabestaanden vindt deze uitreiking plaats in de Vreedehal, al dan niet in aanwezigheid van onze vrijwilligers. De uitreiking wordt veelal ondersteund door ons Kenniscentrum, die een uitgebreide beschrijving opstellen van de loopbaan van de (postuum) gedecoreerde. Gebleken is dat de uitreiking in de Traditiekamer zeer op prijs wordt gesteld.

Eind december viel de definitieve beslissing ten aanzien van de *Agusta Bell*, die al enige jaren in Loods 24 stond. Hoewel de Traditiekamer graag de

*Oude plek in trappenhuis
van VGSQ7*

voorsectie van de *Bell* in de collectie wilde opnemen, bleek dit door de aanwezigheid van Chroom6 niet mogelijk. Uiteindelijk werd besloten alleen de rotorbladen, de main rotor gearbox, de main rotor head en twee deuren op te nemen in de collectie. Met dank aan de commandant 7 Squadron, heeft de

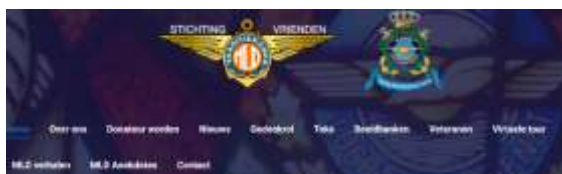
Traditiekamer een groot model van de *Agusta Bell* in (permanente) bruikleen gekregen.

Dit model heeft, samen met de twee deuren, een mooie plek gekregen in de Kramerhal, naast de Toko.

Nieuwe plek in de TRAKA

Omdat we regelmatig MLD-verhalen en MLD-anekdotes van onze donateurs kregen en krijgen, is op onze website hiervoor een tweetal aparte pagina's gecreëerd door onze webmaster Pieter Post. Verhalen en anekdotes worden, na goedkeuring door het bestuur, op onze website geplaatst, hetgeen een interessante aanvulling is. <https://www.traditiekamermld.nl/>

Ook in 2025 hebben we weer veel bezoekers mogen ontvangen. Naast individuele bezoekers betrof dit tot op heden leerlingen van de VeVa opleiding, Cadetten van de KMA, een schoolklas van groep 8 en twee groepen van leden van de KNVOL (Koninklijke Nederlandse Vereniging Onze Luchtmacht). In november zullen de vrienden van het NMM een bezoek komen brengen aan de Traditiekamer.

Tijdens de Gezinsdag de Kooy was de Traditiekamer ook weer opengesteld. Speciaal voor kinderen was er een speurtocht door de gehele Traditiekamer gemaakt, die, als alle vragen goed beantwoord waren een leuke *goodie* opleverde. Hoewel de speurtocht alleen voor kinderen was opgesteld, deden veel volwassenen ook mee om ook aan het eind een leuke prijs mee naar huis te kunnen nemen.

Ons vrijwilligersuitje ging dit jaar naar Texel, naar het Luchtvaart en Oorlogsmuseum. Dit museum is een aanrader! Texel heeft een hechte band

met de luchtvaart en de historie van Texel International Airport gaat terug tot 1937, toen in polder Eierland vliegveld De Vlijt werd geopend. En al in 1917 was er op de zuidpunt van Texel het marinevlieggkamp De Mok voor watervliegtuigen. Ook wordt er veel aandacht gegeven aan de dramatisch verlopen opstand van Georgische militairen in Duitse krijgsdienst. Deze veranderde Texel in april 1945 in ‘Europa’s laatste slagveld’. Uitgebreid aandacht is er daarnaast voor de Atlantik-wall en de luchtoorlog boven Texel.

Dus: als u toch een keer op een woensdag een bezoek brengt aan de Traditiekamer, kunt u na de blauwe hap even doorrijden naar Texel. Na ons bezoek aan dit museum zijn hun vrijwilligers ook bij ons op bezoek geweest. Over en weer een enthousiaste uitwisseling van kennis!

H.P.

Luchtvaart- & Oorlogsmuseum Texel

Postweg 126
1795 JS
De Cocksdorp (Texel)
Tel: 0222-311689

In 2025 open vanaf dinsdag 15 april tot en met zondag 26 oktober.
Open di. t/m zo. van 10-17u. Maandag gesloten.

Bijzonder nieuw object in de Traditiekamer

Coen van den Heuvel, eigenaar van de bekende *Flash Aviation Shop* in Eindhoven heeft op 21 mei een originele linker ondervleugel van een *Fokker C-VIIw* aangeboden aan Anne van Dijk ter gelegenheid van zijn recente afscheid als voorzitter van de Traditiekamer MLD. De vleugel is nu opgenomen in de uitgebreide collectie van de Traditiekamer.

Het 2,85 meter lange en 85 cm brede vleugeldeel is afkomstig van een *Fokker C-VIIw* watervliegtuig die bij de Marineluchtvaartdienst (MLD) in gebruik was van 1930 tot 1940. Er konden twee personen mee aan boord van deze tweedekker en deze zaten in een open cockpit. In Nederland en Nederlands-Indië zijn er zo'n dertig van in dienst geweest.

De vleugel in kwestie is zeer waarschijnlijk afkomstig van een in 1938 bij het vliegveld Schellingwoude verongelukte *Fokker C-VIIw*. De vleugel is lang bewaard gebleven in een schuur en kwam na enige omzwervingen recent 'boven water', waarna het door Van den Heuvel veiliggesteld werd. Door de Tweede Wereldoorlog zijn er maar weinig authentieke MLD-objecten van voor deze periode bewaard gebleven, waardoor de vleugel een zeldzaam stukje tastbare vooroorlogse geschiedenis vormt. We zijn Coen zeer erkentelijk voor deze zeer bijzondere gift.

Flash Luchtvaart Winkel

Zeelsterstraat 177a

5652 EG Eindhoven

<https://www.flashie.nl/>

Lang 'vervlogen' tijden

*Integratie mannen-vrouwen bij de MLD -Tekening Joes Wanders uit Alle Hens
januari 1980*

Bijna een halve eeuw geleden waren operationele functies voor vrouwen aan boord van schepen en vliegtuigen een veelbesproken onderwerp. Ruimte voor aparte accommodatie aan boord van de schepen was een van de knelpunten. Voormalig meteo-officier Annebart Jonker was aan boord van Hr. Ms. Zuiderkruis 1980 de eerste vrouwelijke vliegdekofficier in de KM. In juli 1979 kwam Charlotte Engels als de eerste vrouwelijke vlieger bij de MLD in opleiding, die zou doorstromen naar de *Breguet Atlantic*. Pas in 1992 kreeg ook de *Lynx* met Denise Eikelenboom de eerste vrouwelijke vlieger. Ook kwamen er vrouwelijke vliegtuigmakers (Jenny van der Vlies, Sandra Beemster en Jelly de Blauw) en uiteindelijk zelfs heliredders. Tegenwoordig staan alle dienstvakken open voor vrouwen en is de discussie hierover verstomd. Dat geldt misschien ook wel voor deze tekening van Joes Wanders in de *Alle Hens* uit januari 1980 die nu vrijwel zeker als minder gepast wordt beschouwd. Tijden veranderen....

AvD

Schenking Identificatieplaat D3

Foto Diederik Wurtz

Onlangs kregen we deze unieke nummerplaat van de vliegboot *Do-24 D3* (constructienummer 62) in ons bezit. Hij werd geschonken door de *Stichting Historie Vliegekamp Valkenburg* en is inmiddels opgenomen in onze collectie. Onderstaande tekst is aangeleverd door de heer Prudent Staal van deze Stichting.

Met de bouw van deze vliegboot werd op 2 maart 1926 begonnen. De eerste vlucht vond plaats op 22 juli van datzelfde jaar vanaf Marina di Pisa. Na assemblage op Marinevliegekamp Morokrembangan maakte luitenant ter zee der 2e klasse Tetenburg op 11 december 1926 de eerste vlucht in Oost-Indië. Twee dagen later gaf de vliegboot samen met de D1 en D2 namens de MLD acte de présence bij de aankomst van Hr.Ms. K XIII te Soerabaja. Op 2 en 3 juni 1927 voerde de D3 enige langdurige zoekslagen uit naar het vermiste *Van Berkel W.A.-vliegtuig W-16*. Op de plaats van de vermoedelijke noodlanding werd niets gevonden. Ter nagedachtenis van de hierbij omgekomen vliegtuigbemanning werd op 10 juni 1927 met de D3 een krans boven de ongeluksplek afgeworpen.

Op 25 oktober 1927 was de vliegboot van een Telefunken vliegtuigstation voorzien en volgde op die datum een radioproefvlucht. Samen met de D5 opereerde de vliegboot van 3 t/m 16 mei 1927 met Tandjong Priok als basis. Na terugkeer van manoeuvres moest de vliegboot op 15 mei 1928 in de nabijheid van marinevliegveld Morokrebbangan een noodlanding maken. Na bovengenoemde oefeningen werd de vliegboot uitsluitend voor les-doeleinden bij de vliegschool op Morokrebbangan gebruikt.

Volgens de 'Staat van Gereedheid Vliegtuigen' stond de D3 per 1 januari 1939 als 'reserve' op marinevliegveld Morokrebbangan met een totaal aantal van 1.410 vliegers. Per 1 maart 1939 stond de vliegboot als "opgelegd" genoteerd; de daaropvolgende maand werd een voorstel tot afschrijving ingediend. Uitsluiting vond plaats ingevolge pv no. 354 van 4 mei 1939. Snel hierna werd de vliegboot gesloopt. Als herinnering is de Italiaanse constructie nummerplaat bewaard gebleven, maar deze wist al die tijd verstopt te blijven

totdat het in 2025 opdook in het *Bezoekers Centrum* van de *Stichting Historie Vliegveld Valkenburg*.

Prudent Staal

PS. Samen met deze nummerplaat van de D3 is ook een nummerplaat van een D6 aan de TRAKA geschonken, waarover een volgende keer misschien meer.

Marinemuseum Den Helder

Op 26 mei werd in het Marinemuseum te Den Helder de nieuwe tentoonstelling 'Marine van Nu' geopend. Door vrijwilligers van de Traditiekamer is hier hard aan meegewerkt om met name de Lynx (die naar Den Helder verhuisd werd vanuit het NMM in Soesterberg) op een goede wijze te kunnen tentoonstellen.

Daarnaast heeft de Traditiekamer voor een periode van 5 jaar verschillende MLD-objecten in bruikleen gegeven, zoals ons grote model van de Orion, een sonoboei met parachute, en zult u ergens in de tentoonstelling een pop met onze vliegeruitrusting zien staan. Ook hangt er een NH90 model.

Tevens hebben vier van onze vrijwilligers Ivan Krijns, Peter Houterman, Chris Geijtenbeek en Ferry Gongrijp tijdens de beide openingsdagen hun bijdrage geleverd door naast de Lynx over hun ervaringen te vertellen en vragen te beantwoorden.

Ben Niewenhuis, géén echte MLD'er???

In de Kramerhal van de Traditiekamer werken in het oude OS&O-hok de ‘*electroboys*’: Don McMootry en Ben Niewenhuis. Dit jaar richt ik mijn aandacht op Ben. Over het algemeen een stille jongen, maar één op één praat hij honderduit over zijn levensgeschiedenis. Een geschiedenis die 83 jaar geleden begon in Medemblik, in het huidige *Stoommachine-museum*. Zijn vader was daar (na een carrière bij de grote vaart) chef-machinist. Na de ULO volgde hij de UTS (Uitgebreid Technische School, tegenwoordig MTS) en in november 1961 trad hij in militaire dienst. Dat begon met eerst drie maanden Hilversum en daarna drie maanden Deelen voor de technische opleiding Vliegtuigmaker Elektromonteur (VGMRELMNT 3 ZM). Ben werd uitgezonden naar BIAK, hij vond zijn visum nog ergens: ‘*Binnenkomst in Ned. Nw-Guinea toegestaan d.d. 20 juli 1962.*’ Hier werd hij geplaatst bij VSQ 321, zijn commandant was Ruud Idzerda. Daar ontmoette hij Don McMootry voor het eerst, die werkte op de Flight en Ben in de hangaar. De jaren in Nieuw-Guinea waren voor hem niet verkeerd, voor het eerst los van het ouderlijk huis en tussen allemaal andere jonge knullen. Begin oktober moest hij jammer genoeg terug (na de overdracht van NNG aan Indonesië) en werd hij geplaatst op Valkenburg, onder andere bij VSQ 5, waarna zijn militaire carrière in 1963 eindigde.

Hierna vond Ben een baan bij Van Der Heem in Den Haag als controleur bij de afdeling Controle Elektronica. Hier werd o.a. de VHF/UHF zendontvanger voor de Europese *F104 Starfighter* gebouwd en later EZB (enkelzijband) apparatuur voor de KM. Het was een leuke baan, maar toch hopte hij naar IBM: aankomend computertechnicus in onderhoud en storing oplosser van *Hollerith* apparatuur (ponskaarten). Ben was als burger behept met de, bij militairen zeer bekende, hang naar nieuwe uitdagingen: na 2 jaar volgde weer een andere baan. Eind 1968 ging hij werken bij Fokker, eerst bij

de elektronische afdeling waar hij zich bezighield met voorschriften opstellen en de technische voorbereiding van diverse projecten (onder andere de *overhaul* van het Hawk-luchtdoelsysteem en de voorbereiding van de Seasparrow voor de KM). In 1975 werd Ben overgeplaatst naar de Technische Voorbereiding van de F27, zijn leukste baan geeft hij aan. Vooral omdat je bij het schrijven van de testinstructies van de Radio- en Navigatiesystemen veel moest samenwerken met de tekenkamer en de productie.

Eind 1981 waren op de Kooy mensen nodig voor het bijwerken van de Technical Manuals van de *Lynx*. De MLD had op MVKV goede ervaring met Fokker opgedaan met de *Brequet Atlantic*, dus ze vroegen Fokker Aircraft Service voor het bemannen van de MSG (Maintenance Support Group). Dit werd voor Ben een plaatsing van 15 jaar, waar hij heel veel mensen leerde kennen die hij later weer bij de Traditiekamer tegen kwam. Ben geeft aan dat hij eigenlijk geen echte MLD'er is, maar ik vind dat als je 15 jaar op de Kooy voor onze kisten hebt gewerkt, je je een echte MLD'er mag noemen! Toen Fokker failliet ging en zijn afdeling werd overgenomen door Stork op Woensdrecht, kreeg Ben het aanbod om met een regeling het dienstverband te beëindigen.

Per 1 augustus 1996 nam hij dit aanbod aan. Hij werkte toen al een paar jaar op de zaterdag als vrijwilliger bij het Stoommachinemuseum. Dit werd nu uitgebreid naar meerdere dagen per week, eerst als stoker en later als machinist. Letterlijk in de voetsporen van zijn vader! Mensen rondleiden en (het belangrijkste!) zorgen dat er stoom was. Alleen nu werd er, in tegenstelling tot de tijd van zijn vader, niet alleen op kolen gestookt, maar bij minder bezoekers was er ook een gasgestookte stoomketel. Omdat Ben, naast al zijn elektronica opleidingen ook het Praktijkdiploma Boekhouden in zijn bezit had, werd hij al gauw gevraagd als penningmeester van de *Vereniging Vrienden van het Stoommachinemuseum* en waarvoor hij ook jarenlang de ledenadministratie heeft bijgehouden. Dankzij zijn behendigheid met de computer is hij ook al jarenlang wedstrijdleader bij een bridgeclub, waar hij nog steeds zijn hersenen blijft scherp (inmiddels al 20 jaar). Naast deze denksport heeft hij ook veel lichamelijke sport gedaan. Hij was een fanatiek hardloper: de Halve Marathon van Schoorl, de Van Dam tot Dam loop, de 7 Heuvelenloop en de City to City van Den Haag heeft hij allemaal op zijn naam geschreven.

Toen hij 65 werd bedacht hij dat er nog andere leuke hobby's waren. Door Leo Keizer en door Don McMootry (die hij toevallig na 44 jaar weer tegenkwam) belandde hij als vrijwilliger bij de TRAKA waar heel veel bekende mensen uit zijn Fokkertijd rondliepen! Inmiddels werkt Ben hier alweer bijna 20 jaar en houdt hij zich, samen met zijn oude maat Don, bezig met alles waar een stekker aan zit. Om een paar van hun projecten te noemen: de baanverlichting, het compleet maken van het instrumentenpaneel van de *Tracker* (project loopt nog), het demonstratiemodel van de *S2F*, het paneel voor de bediening van de baanverlichting en de prachtige carroussel met daarin een *Neptune* en een *Atlantic* die zichzelf in een rondje voortbewegen door hun eigen propellertjes (kijk bij uw bezoek maar eens omhoog in de tussenhal!). Zoals de bescheiden Ben zegt: *'Don heeft van dit alles wel de hoofdmoot gedaan, ik mocht helpen.'*

Tussen al deze werkzaamheden door, had Ben natuurlijk ook nog een privéleven. Toen hij in Rijswijk woonde in zijn jaren bij Van Der Heem, nam een vriend hem vaak mee naar dansfeestjes van de parochie, Ben was niet godsdienstig maar hij werd stiekem naar binnengeloodst. Daar ontmoette hij Wil, waar hij inmiddels al 56 jaar mee is getrouwd, een zeer solide huwelijk dus! Ze wonen hun hele leven al in Alkmaar, in het huis van Ben's ouders (over voetsporen volgen gesproken!). De twee volwassen dochters zijn natuurlijk allang uitgevlogen en de twee kleinkinderen zijn inmiddels al 25 en 22 jaar.

Ik heb eerder bij een interview van een van onze vrijwilligers geschreven: *never a dull moment*, ik denk dat deze eigenschap op veel van onze vrijwilligers van toepassing is, maar gezien het bovenstaande: zeker ook voor onze *-wel degelijk een MLD'er!* - Ben.

I.P.P.

Toko-artikelen: ook leuk als cadeautje!!

Deze artikelen kunt u bestellen via info@traditiekamerml.nl o.v.v. naam, adres en gewenste artikelen onder gelijktijdige overmaking van het totaalbedrag naar NL53 RABO 0370501853 t.n.v. de Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD o.v.v. aankoop Tokoartikelen. Levertijd ca. 1 week.

Schaalmodellen		Prijs	Verz.kst	Totaal
Cyber Hobby Gloster Meteor		€ 24,00	€ 7,45	€ 31,45
Kinetic NF-5B Freedom Fighter II		€ 44,00	€ 8,25	€ 42,25
Kinetic 48118 S-2A Tracker		€ 65,00	€ 8,25	€ 65,25
Atlantis A145 Gramman S2F Hunter killer		€ 23,00	€ 8,25	€ 31,25
Atlantis M5301 PBX-5Y Catalina		€ 26,00	€ 8,25	€ 31,25
Atlantis H218 B-24J Bomber Buffalo Bill		€ 26,00	€ 8,25	€ 31,25
Atlantis H216 B-25 Flying Dragon		€ 26,00	€ 8,25	€ 31,25
Hellar 79911 E2C Hawkeye		€ 8,00	€ 7,45	€ 15,45
MIN 14747 C-47 Dakota		€ 44,00	€ 7,45	€ 51,45
MIN 14731 TBM Avenger		€ 24,00	€ 7,45	€ 31,45
MIN 14713 B25H Mitchell		€ 30,00	€ 7,45	€ 37,45
MIN 11684 PBM-5 Martin Mariner		€ 75,00	€ 7,45	€ 82,45
ITALERI 1338 Dakota MK 111		€ 25,00	€ 8,25	€ 33,25
ITALERI F-35A Lightning II		€ 20,00	€ 7,45	€ 27,45
Academi 12561 F-35A Seven nation Air Force		€ 27,00	€ 8,25	€ 35,25
Trumpeter Seahawk FGA MK 6		€ 27,00	€ 8,25	€ 35,25
Trumpeter 01631 Hawker Sea fury		€ 19,00	€ 8,25	€ 27,25
Easy Model UH-34 (compleet model)		€ 24,00	€ 7,45	€ 31,45
Easy Model Lynx Kon marine (compleet model)		€ 22,00	€ 7,45	€ 29,45
Cap MLD		€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Speld MLD		€ 1,75	€ 1,75	€ 3,50
Stropdas MLD		€ 17,00	€ 1,75	€ 18,75
Speld TRAKA		€ 1,75	€ 1,75	€ 3,50
Speld Marine		€ 1,75	€ 1,75	€ 3,50
Boeken	Schrijver	Prijs	Verz.kst	Totaal
Dutch Profile Curtiss P-40 E/N Part 1 1942-1945	Max Schep&L. Boerman	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Curtiss P-40 N Part 2 1945-1950	Max Schep&Luuk Boerman	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Thunderjet F84E/G	T.v.Kampen&C.vd Heuvel&L.Boer	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Fokker T.V "Luchtkruiser"	Frits Gerdessen&Luuk Boerman	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Hawker Seafury	Nico Geldhof&Luuk Boerman	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Lockheed L-12/212	Gerard Casius	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile P51 D/K Mustang Photo File	M.Schep&T.van Kampen&L. Boer	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Fairey Firefly	N. Geldhof, L. Boerman	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Neptune	N. Geldhof, L. Boerman	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Fokker D-7	Nico Geldhof	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Harpoon	Nico Geldhof	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Catalina 1941-1945	Prudent Staal	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile Catalina 1945-1948	Prudent Staal	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Dutch Profile De Vliegdiens van de Karel Doorman	Tim van Kampen e.a.	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Een bevolgen avontuur	R.J. Idzerda	€ 17,50	€ 5,25	€ 22,75
Fokker D-7	Nico Geldhof	€ 40,00	€ 8,25	€ 48,25
Fokker S-14	Nico Braas ea	€ 45,00	€ 8,25	€ 53,25
Sikorsky S-51	Nico Geldhof	€ 20,00	€ 8,25	€ 25,25
NL Luchtvaart register 75 jaar	Herman Dekker	€ 19,50	€ 8,25	€ 27,75
60 Jaar Helikopters KM	W. Geneste	€ 10,00	€ 5,25	€ 15,25
Logistiek Centrum Woensdrecht	D. Staring	€ 5,00	€ 8,25	€ 13,25
Consolidated PBX-5A Catalina, dossier XD01	Prudent Staal	€ 12,00	€ 5,25	€ 17,25
Een eeuw Marineluchtvaartdienst	div	€ 49,95	€ 8,25	€ 58,20
Martin Mariner PBM-5a	Kees Leebeek	€ 42,50	€ 8,25	€ 50,75
Van iedereen en niemand, heil's bij de Krijgsmacht	Roelof de Winter	€ 35,00	€ 5,25	€ 40,25

Veteranendagen en overige activiteiten

We kijken terug op een schitterende editie van de Nederlandse Veteranendag 2025 in Den Haag. Een dag waarop veteranen uit het

hele land weer samenkwamen en duizenden mensen hun waardering toonden op het Malieveld.

Ondanks het feit (of misschien dankzij) dat er dit jaar geen defilé was vanwege de NATO-top, was het al vanaf 11 uur bomvol op het Malieveld. De tent van *De vrienden van de MLD* stond zeer prominent in beeld en werd volop bezocht. Ook C-ZSK en de IGK bezochten onze tent en natuurlijk hebben we weer vele oud-collega's mogen begroeten. Tevens

hebben we weer een aantal nieuwe donateurs mogen inschrijven. Dit jaar hebben we voor het eerst een nieuwe traditie in het leven geroepen. We hadden van tevoren de MLD'ers

opgeroepen om zich om 13.30 te verzamelen voor onze tent. Ze werden door onze voorzitter Jaco de Bruijn toegesproken, waarna we een heildronk op de veteranen en de MLD hebben uitgebracht. Voor prachtige foto's van deze veteranendag verwijs ik u graag naar onze eigen website.

<https://www.traditiekamermlld.nl/nederlandse-veteranendag-28-juni-2025/>

Onder andere door de vele beperkingen die gemeenten tegenwoordig opleggen, is het organiseren van Luchtvaartevenementen en shows niet tot nauwelijks meer haalbaar. Dit is natuurlijk heel jammer, want in het verleden stonden de vrijwilligers met de stand van de Traditiekamer graag op deze evenementen. Afgelopen jaar beperkte de deelname aan evenementen zich tot de Fly Inn Teuge, Fly Inn Hoozevee (80 jaar bevrijding), de regionale Veteranendag West-Friesland, SAR Katwijk en in het najaar zullen we nog acte de présence geven op de Veteranendag Luchtmacht in het NMM.

Boekbespreking

In de serie Dutch Profile is recentelijk uitgegeven 'De vliegdiens van de Karel Doorman'.

De 'Vliegdiens van de Karel Doorman' beschrijft op een chronologische wijze de indienststelling, operaties en de afstoting van Hr. Ms. Karel Doorman (R81). Kort wordt stil gestaan bij de 'Karel Doorman' (ex HMS Nairana). In 35 pagina's worden in het Nederlands alle reizen van de Hr. Ms. Karel Doorman beschreven inclusief alle vliegtuigen en helikopters die in de periode 1948-1968 aan boord zijn gestationeerd. In de daarop volgende 35 pagina's wordt dezelfde tekst herhaald in het Engels. Het geheel wordt uitgebreid geïllustreerd met zowel zwart-wit als kleurenfoto's van alle vliegtuigen en helikopters, waaronder zeldzame foto's van afvliegende *Firefly's* van de Karel Doorman. De beschrijving bij de foto's is zowel in het Nederlands als in het Engels, zodat de foto's in het Engelstalige deel niet herhaald worden vanuit het Nederlands deel. Naast de vele foto's zijn van alle ooit aan boord geplaatste vliegtuigen en helikopters gedetailleerde tekeningen opgenomen met hun camouflage beschildering.

Het boek(je) geeft de geïnteresseerde lezer in een kort tijdsbestek een helder en informatief beeld van het vliegend bedrijf aan boord van Hr. Ms. Karel Doorman. 'De vliegdiens van de Karel Doorman' is geschreven door Tim van Kampen, Prudent Staal, Coen van de Heuvel en Luuk Broerman en is uitgegeven door Dutch Profile Books. 'De Vliegdiens van de Karel Doorman' is te koop in de Toko van de Traditiekamer MLD voor € 12,-- exclusief eventuele portokosten ad € 5,25.

Soesterberg klaar voor komst Fokker D VII

Tekst overgenomen uit NMM-Magazine voorjaar 2025 (jrg.11, nr1).

Het is de bedoeling dat in september 2025 een originele en complete *Fokker D VII* dubbeldekker vanuit Duitsland naar Soesterberg komt. Dit toestel zou van Nederlandse origine zijn en bij de MLD in gebruik zijn geweest. De laatste van de al in 1920 in dienst genomen *MLD Fokker D VII* werd in 1937 van de sterkte afgevoerd. Vast staat dat dit specifieke toestel bij de MLD heeft gevlogen met registratienummer D-28. Bij een restauratie van dit toestel in 1980, werden er Nederlandse markeringen ontdekt onder de bestaande verflagen. Vraag is nu, hoe het toestel in Duitsland is terecht gekomen? Rechtmatig gekocht als schroot of gestolen door de Duitse bezetters tijdens de Tweede Wereldoorlog? Dit laatste zou dan gebeurd zijn op Schiphol, waar het toestel was opgeslagen voor een destijds nog op te richten Nederlands Luchtvaartmuseum. Mogelijke verklaring voor de Duitse interesse in dit toestel, zou kunnen zijn dat de toenmalige opperbevelhebber van de Luftwaffe Hermann Göring en drager van de “Bleu Max”, in de Eerste Wereldoorlog succesvol opereerde met *Fokker D VII* toestellen. In die tijd was hij commandant van het zogenaamde “Von Richthofen” Vliegende Circus. Het toestel zou een mooi cadeautje voor hem of een Duits Museum kunnen zijn geweest.

Bij de overdracht aan het NMM in september zal de TRAKA MLD worden vertegenwoordigd door onze voorzitter.

Uit privé fotocollectie van Jan van den Heuvel

We zoeken nog steeds een nieuwe penningmeester!

We zoeken een (ex)marineman/vrouw (liefst MLD), beneden de 65 jaar, met gevoel voor cijfers, die in de loop van dit jaar de huidige penningmeester komt aflossen.

Onze Stichting heeft als doel het erfgoed van de MLD te behouden (en dus ook te onderhouden). Daarnaast doen we historisch onderzoek. Wij doen dat met 30 vrijwilligers met verschillende achtergrond: technisch, administratief en logistiek, burger en militair en (voormalige) rangen van hoog tot laag, allemaal met een hart voor de MLD. Elke woensdag komen we bij elkaar, drinken koffie en gaan aan het werk. Tussen de middag genieten we van de blauwe hap bij Paresto op de Kooy.

Wat wordt uw taak: het bijhouden van de in- en uitgaande financiële stromen van onze Stichting, het uitvoeren van betalingen en het bijhouden van ons donateursbestand en daarmee ook de contacten met onze donateurs. Daarnaast natuurlijk ook algemene werkzaamheden als bestuurslid van onze Stichting. Gemiddeld gesproken kosten de activiteiten maximaal 1 dag per week. Naast de woensdag zullen deze werkzaamheden (met name in het begin van het jaar en rond de donateursdag) wat meer tijd vergen. Boekhoudkundige kennis is niet vereist, de financiën worden momenteel bijgehouden in een Excel bestand en de donateurs in een accesbestand. Er is geen sprake van een Balans en Verlies-&Winstrekening, slechts een eenvoudige begroting en realisatieoverzicht.

Interesse of wilt u meer weten: stuur een email naar de huidige penningmeester Inge Peters petersprey@hetnet.nl .

Samenstelling bestuur Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

Voorzitter:	J. (Jaco) C. de Bruijn - CDR b.d. voorzitter@traditiekamermlld.nl
Secretaris:	Drs. G. (Hans) H. Peters EMIA- KTZA b.d. info@traditiekamermlld.nl
Penningmeester:	I. (Inge) K. Peters-Prey BA - LTZ2 b.d. petersprey@hetnet.nl
HINST:	C. (Chris) A. Geijtenbeek – AOOTD geijtjes@live.nl
Coörd. Veteranen:	P. (Peter) Sebel – SAOOTD b.d. Coor.vet.post@ziggo.nl

Donateur worden van de Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

De jaarlijkse bijdrage voor individuele donateurs is € 12,50 en voor
bedrijven/instellingen € 125,00.

U kunt zich aanmelden middels het formulier op de laatste pagina.

Aanmeldingsformulier Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

Naam:.....

Adres:.....

Postcode:.....

Woonplaats:.....

Emailadres:.....

Bij Def. gewerkt vantot.....

Registratienummer:.....

Marinenummer:.....

Veteraan: ja/nee Nummer Veteranenpas:.....

Postactief: Ja/nee Nog actief dienend: ja/nee

Geeft zich hierbij op als donateur van de *Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD* en zal de donatie overmaken naar

NL53 RABO 0370 5018 53 t.n.v. St. Vr. vd Traditiekamer MLD (individuele donateurs **€ 12,50** en bedrijven/instellingen € 125,00 per jaar).

Dit formulier opsturen naar:

Stichting Vrienden van de Traditiekamer MLD

t.a.v. I.K. Peters-Prey

Boterzwin 2207

1788 WC Julianadorp

Of per mail: bovenstaande gegevens doorgeven aan de penningmeester

petersprey@hetnet.nl

Alles over de Traditiekamer MLD
vindt u op onze website
www.traditiekamerMLD.nl